

પહેલી ઢાળ]

[૨૯

૨. સાધારણને આશ્રયે અનંત જીવો રહે છે પણ પ્રત્યેકને આશ્રયે એક જ જીવ રહે છે.
૩. સંજી તો શિક્ષા અને ઉપદેશ ગ્રહણ કરી શકે છે, પણ અસંજી નહિ.

નોંધ :— કોઈનું પણ અંતર બતાવવા માટે બધે ઠેકાણે, આ શૈલીનું અનુકરણ કરવું જોઈએ; ફક્ત લક્ષણ બતાવવા માત્રથી અંતર નીકળતું નથી.

પ્રથમ ઢાળની પ્રશ્નાવલી

૧. અસંજી, ઊર્ધ્વલોક, એકેન્દ્રિય, કર્મ, ગતિ, ચતુરિન્દ્રિય, ત્રસ, ત્રીન્દ્રિય, દ્વીન્દ્રિય, પાતાલલોક, પંચેન્દ્રિય, પ્રત્યેક, મધ્યલોક, વીતરાગ, વૈક્રિયક શરીર, સાધારણ અને સ્થાવરના લક્ષણ બતાવો.
૨. સાધારણ (નિગોદ) અને પ્રત્યેકમાં, ત્રસ અને સ્થાવરમાં, સંજી અને અસંજીમાં અંતર બતાવો.
૩. અસંજી તિર્યચ, ત્રસ, દેવ, નિર્બલ, નિગોદ, પશુ, બાલ્યાવસ્થા, ભવનત્રિક, મનુષ્ય, યૌવન, વૃદ્ધાવસ્થા, વૈમાનિક, સબલ, સંજી, સ્થાવર, નરકગતિ, નરકની ભૂખ, પ્યાસ, શરદી, ગરમી, ભૂમિસ્પર્શ અને અસુરકુમારના દુઃખો, અકામનિર્જરાનું ફળ, અસુરકુમારનું કામ અને ગમન, નારકીના શરીરની વિશેષતા અને અકાળ મરણનો અભાવ, મંદારમાળા, વૈતરણી અને શીતથી લોઢાનો ગોળો ગળી જવો, તેનું સ્પષ્ટ વર્ણન કરો.

૩૦]

[છ ઢાળા

૪. અનાદિથી સંસારમાં પરિભ્રમણ, ભવનત્રિકમાં પેદા થવું અને સ્વર્ગોમાં દુઃખનું કારણ બતાવો.
૫. અસુરકુમારોનું ગમન, સંપૂર્ણ જીવરાશિ, ગર્ભનિવાસનો સમય, જીવાની, નરકનું આયુષ્ય, નિગોદવાસનો કાળ, નિગોદિયાને ઇન્દ્રિયો, નિગોદિયાનું આયુષ્ય, નિગોદમાં એક શ્વાસમાં જન્મ-મરણ અને શ્વાસનું પરિમાણ બતાવો.
૬. ત્રસપર્યાયની દુર્લભતા, ૧-૨-૩-૪-૫ ઇન્દ્રિય જીવો અને શીતથી ગોળો ગળી જવાનું દેષાંત બતાવો.
૭. ખોટાં પરિણામથી પ્રાપ્ત થવા યોગ્ય ગતિ, ગ્રંથનિર્માણકર્તા, જીવ-કર્મ સંબંધ, જીવોની ઇચ્છિત અને અનિચ્છિત વસ્તુ, નમસ્કૃત વસ્તુ, નરકની નદી, નરકમાં જવાવાળા અસુરકુમાર, નારકીનું શરીર, નિગોદિયાનું શરીર, નિગોદમાંથી નીકળીને પ્રાપ્ત થતા પર્યાયો, નવ માસથી ઓછો વખત ગર્ભમાં રહેવાવાળા, મિથ્યાત્વી વૈમાનિકના ભવિષ્યપર્યાય, માતા-પિતા વગરનાં જીવ, સર્વથી વધારે દુઃખનું સ્થાન, અને સંકૂલેશ પરિણામોસહિત મરણ થવાથી પ્રાપ્ત થવા યોગ્ય ગતિનું નામ કહો.
૮. અમુક શબ્દ, ચરણ અથવા છંદનો અર્થ અથવા ભાવાર્થ કહો. પહેલી ઢાળનો સારાંશ કહો. ગતિઓનાં દુઃખ ઉપર એક લેખ લખો અથવા કહી બતાવો.

બીજી ઢાળ]

[૫૩

બીજી ઢાળની પ્રશ્નાવલી

- (૧) અગૃહીત મિથ્યાચારિત્ર, અગૃહીત મિથ્યાજ્ઞાન, અગૃહીત મિથ્યાદર્શન, કુગુરુ, કુધર્મ, ગૃહીત મિથ્યાદર્શન, ગૃહીત મિથ્યાજ્ઞાન, ગૃહીત મિથ્યાચારિત્ર, છ દ્રવ્યો અને મિથ્યા-દેષ્ટિની અપેક્ષાએ જીવાદિ એ બધાંનું લક્ષણ બતાવો.
- (૨) મિથ્યાત્વ અને મિથ્યાદર્શનમાં, અગૃહીત (નિસર્ગજ) અને ગૃહીત (બાહ્ય કારણોથી નવું ગ્રહેલ) તેમાં, આત્મા અને જીવમાં; સુગુરુ, કુગુરુ અને વિદ્યાગુરુમાં શો તફાવત છે તે દર્શાવો.
- (૩) અગૃહીતનું નામાન્તર, આત્મહિતનો માર્ગ, એકેન્દ્રિયને જ્ઞાન ન માનવાથી નુકશાન, કુદેવ વગેરેની સેવાથી હાનિ, બીજી ઢાળમાં કહેવાયેલી હકીકત, મરણ વખતે જીવને નીકળતા નહીં દેખવાનું કારણ, મિથ્યાદેષ્ટિની રુચિ, મિથ્યાદેષ્ટિની અરુચિ, મિથ્યાદર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્રની સત્તાનો કાળ, મિથ્યાદેષ્ટિને દુઃખ આપનારી વસ્તુ, મિથ્યા-ધાર્મિક કાર્યો કરવાથી હાનિ, અને સાત તત્ત્વોની વિપરીત શ્રદ્ધાના પ્રકાર વગેરેનું સ્પષ્ટ વર્ણન કરો.
- (૪) આત્મહિત, આત્મશક્તિનું વિસ્મરણ, ગૃહીતમિથ્યાત્વ, જીવતત્ત્વની ઓળખાણ ન થવામાં કોનો દોષ, તત્ત્વનું પ્રયોજન, દુઃખ, મોક્ષસુખની અપ્રાપ્તિ અને સંસારપરિભ્રમણના કારણો દર્શાવો.
- (૫) મિથ્યાદેષ્ટિનો આત્મા, જન્મ અને મરણ, કષ્ટદાયક વસ્તુ

૫૪]

[છ ઢાળા

વગેરેના વિચાર દેખાડો.

- (૬) કુગુરુ, કુદેવ અને મિથ્યાચારિત્ર વગેરેના દેષાંત આપો.
ધર્મ માટે પ્રથમ વ્યવહાર કે નિશ્ચય ?
- (૭) કુગુરુ-સેવન, કુધર્મ-સેવન અને રાગાદિક ભાવો વગેરેનું
ફળ બતાવો, મિથ્યાત્વ ઉપર એક લેખ લખો. અનેકાન્ત
શું છે ? રાગ તો બાધક જ છે છતાં વ્યવહારમોક્ષમાર્ગને
(શુભરાગને) નિશ્ચયનો હેતુ કેમ કહ્યો ?
- (૮) અમુક શબ્દ, ચરણ અથવા છન્દના અર્થ અને ભાવાર્થ
બતાવો. બીજી ઢાળનો સારાંશ કહો.

સદગુરુ

મિદાનંદ.

ત્રીજી ઢાળ]

[૯૭

૬. સામાન્ય ધર્મ તો અનેક વસ્તુમાં રહે છે, પરંતુ વિશેષ ધર્મ તો ખાસ અમુક વસ્તુમાં જ રહે છે.
૭. સમ્યગ્દર્શન તો અંગી છે અને નિઃશંકિત અંગ તેનું એક અંગ છે.

ત્રીજી ઢાળની પ્રશ્નાવલી

૧. અજીવ, અધર્મ, અનાયતન, અલોક, અંતરાત્મા, અરિહંત, આકાશ, આત્મા, આસ્રવ, આઠ અંગ, આઠ મદ, ઉત્તમ અંતરાત્મા, ઉપયોગ, કષાય, કાળ, કુળ, ગંધ, ચારિત્રમોહ જઘન્ય અંતરાત્મા, જાતિ, જીવ, મદ, દેવમૂઢતા, દ્રવ્યકર્મ, નિકલ, નિશ્ચયકાળ, સમ્યગ્દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્ર-મોક્ષમાર્ગ, નિર્જરા, નોકર્મ, પરમાત્મા, પાખંડી મૂઢતા, પુદ્ગલ, બહિરાત્મા, બંધ, મધ્યમ અંતરાત્મા, મૂઢતા, મોક્ષ, મોક્ષમાર્ગ, રસ, રૂપ, લોકમૂઢતા, વિશેષ, વિકલત્રય, વ્યવહારકાળ, સમ્યગ્દર્શન-મોક્ષમાર્ગ, શમ, સાચા દેવ-ગુરુ-શાસ્ત્ર, સુખ, સકલ પરમાત્મા, સંવર, સામાન્ય, સિદ્ધ અને સ્પર્શ વગેરેના લક્ષણ બતાવો.
૨. અનાયતન અને મૂઢતામાં, જાતિ અને કુળમાં, ધર્મ અને ધર્મદ્રવ્યમાં, નિશ્ચય અને વ્યવહારમાં, સકલ અને નિકલમાં, સમ્યગ્દર્શન અને નિઃશંકિત અંગમાં તથા સામાન્ય અને વિશેષ એ વગેરેમાં અંતર (તફાવત) બતાવો.
૩. અશુવ્રતીનો આત્મા, આત્મહિત, ચેતન દ્રવ્ય, નિરાકુળ અવસ્થા અથવા સ્થાન, સાત તત્ત્વો બધાનો સાર, બધાનું મૂળ, સર્વોત્તમ ધર્મ, સમ્યગ્દેષ્ટિ માટે નમસ્કારને અયોગ્ય

૯૮]

[છ ઢાળા

અને હેય-ઉપાદેય તત્ત્વોનાં નામ કહો.

૪. અઘાતિયા, અંગ, અજીવ, અનાયતન, અંતરાત્મા, અંતરંગ-પરિગ્રહ, અમૂર્તિક દ્રવ્ય, આકાશ, આત્મા, આસ્રવ, અંગ, કર્મ, કષાય, કારણ, કાળ, કાળદ્રવ્ય, ગંધ, ઘાતિયા, જીવ, તત્ત્વ, દ્રવ્ય, દુઃખદાયક ભાવ, દ્રવ્યકર્મ, નોકર્મ, પરમાત્મા, પરિગ્રહ, પુદ્ગલના ગુણ, ભાવકર્મ, પ્રમાદ, બહિરંગ-પરિગ્રહ, મદ, મિથ્યાત્વ, મૂઢતા, મોક્ષમાર્ગ, યોગ, રૂપી દ્રવ્ય, રસ, વર્ણ, સમ્યક્ત્વના દોષ અને સમ્યગ્દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્રના ભેદ બતાવો.
૫. તત્ત્વજ્ઞાન હોવા છતાં પણ અસંયમ, અપ્રતીતીની પૂજ્યતા, આત્માનાં દુઃખ, સમ્યગ્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન, સમ્યક્ચારિત્ર અને સમ્યગ્દેષ્ટિ દ્વારા કુદેવ વગેરેને નમસ્કાર ન કરવા વગેરેના કારણ બતાવો.
૬. અમૂર્તિક દ્રવ્યો, પરમાત્માના ધ્યાનથી લાભ, મુનિનો આત્મા, મૂર્તિક દ્રવ્યો, મોક્ષનું સ્થાન અને ઉપાય, બહિરાત્માપણાના ત્યાગનું કારણ, સાચા સુખનો ઉપાય અને સમ્યગ્દેષ્ટિના ન ઊપજવાનાં સ્થાનો—એ વગેરેનું સ્પષ્ટીકરણ કરો.
૭. અમુક પદ, ચરણ અથવા છંદનો અર્થ અને ભાવાર્થ બતાવો. ત્રીજી ઢાળનો સારાંશ કહો.
૮. આત્મા, મોક્ષમાર્ગ, જીવ, છ દ્રવ્ય, સમ્યગ્દર્શન અને સમ્યક્ત્વના દોષ—એ ઉપર લેખ લખો.

૧૩૪]

[છ ઢાળા

છતાં એકવાર ભોજન કરવામાં આવે છે, ઉપવાસમાં તો અન્ન-જળ-ખાદ્ય અને સ્વાદ્ય એ ચારે આહારનો સર્વથા ત્યાગ હોય છે, અને પૌષ્ઠ-ઉપવાસમાં આરંભ, વિષય-કષાય અને ચારેય આહારનો ત્યાગ તથા તેના ધારણા (ઉત્તરપારણા) અને પારણાના દિવસે એટલે તે આગળ-પાછળના દિવસે પણ એકાસણું કરવામાં આવે છે.

૪. ભોગ તો એક જ વાર ભોગવવા યોગ્ય હોય છે પણ ઉપભોગ વારંવાર ભોગવી શકાય છે. (આત્મા પરવસ્તુને, વ્યવહારથી પણ ભોગવી શકતો નથી પણ મોહ વડે હું આને ભોગવું છું એમ માને છે અને તે સંબંધી રાગને, હર્ષ-શોકને ભોગવે છે. તે બતાવવા માટે તેનું કથન કરવું તે વ્યવહાર છે.)

ચોથી ઢાળની પ્રશ્નાવલી

૧. અચૌર્યવ્રત, અણુવ્રત, અતિચાર, અતિથિસંવિભાગ, અનધ્યવસાય, અનર્થદંડ, અનર્થદંડવ્રત, અપધ્યાન, અવધિજ્ઞાન, અહિંસાણુવ્રત, ઉપભોગ, કેવળજ્ઞાન, ગુણવ્રત, દિગ્વ્રત, દુઃશ્રુત, દેશવ્રત, દેશપ્રત્યક્ષ, પરિગ્રહપરિમાણાણુવ્રત, પરોક્ષ, પાપોપદેશ, પ્રત્યક્ષ પ્રમાદચર્યા, પૌષ્ઠ ઉપવાસ, બ્રહ્મચર્યાણુવ્રત, ભોગ-ઉપભોગપરિમાણવ્રત, ભોગ, મતિ-જ્ઞાન, મનઃપર્યયજ્ઞાન, વિપર્યય, વ્રત, શિક્ષાવ્રત, શ્રુતજ્ઞાન, સકલપ્રત્યક્ષ, સમ્યગ્જ્ઞાન, સત્યાણુવ્રત, સામાયિક, સંશય, સ્વસ્ત્રીસંતોષવ્રત અને હિંસાદાન એ વગેરેના લક્ષણ બતાવો.

ચોથી ઢાળ]

[૧૩૫

૨. અશુવ્રત, અનર્થદંડવ્રત, કાળ, ગુણવ્રત, દેશપ્રત્યક્ષ, દિશા, પરોક્ષ, પર્વ, પાત્ર, પ્રત્યક્ષ, વિકથા, વ્રત, રોગત્રય, શિક્ષાવ્રત, સમ્યક્ચારિત્ર, સમ્યગ્જ્ઞાન, સમ્યગ્જ્ઞાનના દોષો અને સંલ્લેખના દોષ, વગેરેના ભેદ બતાવો.
૩. અશુવ્રત, અનર્થદંડવ્રત, ગુણવ્રત, એવા નામ રાખવાનું કારણ, અવિચલ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ, ઐવેયકો સુધી જવા છતાં સુખનો અભાવ, દિગ્વ્રત, દેશવ્રત, પાપોપદેશ એવા નામનું કારણ, પુણ્ય-પાપના ફળમાં હર્ષ-શોકનો નિષેધ, શિક્ષાવ્રત નામનું કારણ, સમ્યગ્જ્ઞાન, જ્ઞાન, જ્ઞાનોની પરોક્ષતા-પ્રત્યક્ષતા-દેશપ્રત્યક્ષતા અને સકલપ્રત્યક્ષતા, એ વગેરેના કારણ બતાવો.
૪. અશુવ્રત અને મહાવ્રતમાં, દિગ્વ્રત અને દેશવ્રતમાં પરિગ્રહપરિમાણાશુવ્રત અને ભોગોપભોગ પરિમાણવ્રતમાં, પૌષધમાં ઉપવાસમાં અને પૌષધોપવાસમાં, ભોગ અને ઉપભોગમાં, યમ અને નિયમમાં, જ્ઞાની અને અજ્ઞાનીના કર્મનાશમાં તથા સમ્યગ્દર્શન અને સમ્યગ્જ્ઞાનમાં શો તફાવત છે તે બતાવો.
૫. અનધ્યવસાય, મનુષ્યપર્યાય આદિની દુર્બલતા, વિપર્યય, વિષય-ઈચ્છા, સમ્યગ્જ્ઞાન અને સંશય તેના દેષ્ટાંત બતાવો.
૬. અનર્થદંડોનું પૂર્ણ પરિમાણ, અવિચળ સુખનો ઉપાય, આત્મજ્ઞાનની પ્રાપ્તિનો ઉપાય, જન્મ-મરણ દૂર કરવાનો ઉપાય, દર્શન અને જ્ઞાનમાં પહેલી ઉત્પત્તિ, ધનાદિકથી

૧૩૬]

[છ ઢાળા

લાભ ન થવો, નિરતિયાર શ્રાવકવ્રત પાળવાથી લાભ, બ્રહ્મચર્યાશુવ્રતીનો વિચાર, ભેદવિજ્ઞાનની જરૂર, મનુષ્ય-પર્યાયની દુર્લભતા તથા તેની સફળતાનો ઉપાય, મરણ વખતનું કર્તવ્ય, વૈદ્ય-ડોક્ટર વગેરે દ્વારા મરણ થાય છતાં અહિંસા, શત્રુનો સામનો કરવો-ન કરવો, સમ્યગ્જ્ઞાન, સમ્યગ્જ્ઞાન થવાનો વખત અને તેનો મહિમા, સંલ્લેખનાનો વિધિ અને કર્તવ્ય, જ્ઞાન વગર મુક્તિનો તથા સુખનો અભાવ, જ્ઞાનનું ફળ તથા જ્ઞાની-અજ્ઞાનીના કર્મનાશ અને વિષયની ઈચ્છાને શાંત કરવાનો ઉપાય—એ વગેરેનું વર્ણન કરો.

૭. અટલ પદાર્થ, અતિથિસંવિભાગનું બીજું નામ, ત્રણ રોગનો નાશ કરનાર વસ્તુ, મિથ્યાદૃષ્ટિ મુનિ, વર્તમાનમાં મુક્તિ થઈ શકે એવું ક્ષેત્ર, વ્રતધારીને મળનારી ગતિ, પ્રયોજનભૂત વાત, બધું જાણનાર જ્ઞાન અને સર્વોત્તમ સુખ આપનાર વસ્તુનું ફક્ત નામ બતાવો.
૮. અમુક શબ્દ, ચરણ અથવા પદનો અર્થ અને ભાવાર્થ બતાવો. ચોથી ઢાળનો સારાંશ કહો.
૯. અશુવ્રત, દિગ્વ્રત, બારવ્રત, શિક્ષાવ્રત અને દેશચારિત્ર સંબંધી જે જાણતા હો તે કહો.

૧૬૦]

[છ ઢાળા

સ્વભાવમાં સ્થિર રહેનાર મહાવ્રતના ધારક દિગંબર મુનિ તે નિશ્ચયથી સકલવ્રતી છે.

અંતર-પ્રદર્શન

૧. અનુપ્રેક્ષા અને ભાવના તે પર્યાયવાચક શબ્દો છે, તેમાં કાંઈ તફાવત નથી.
૨. ધર્મભાવનામાં તો વારંવાર વિચારની મુખ્યતા છે અને ધર્મમાં નિજગુણોમાં સ્થિર થવાની પ્રધાનતા છે.
૩. વ્યવહાર-સકલવ્રતમાં તો પાપોનો સર્વદેશ ત્યાગ કરવામાં આવે છે અને વ્યવહાર અશુભ્રતમાં તેનો એકદેશ ત્યાગ કરવામાં આવે છે; એટલો એ બન્નેમાં તફાવત છે.

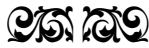
પાંચમી ઢાળની પ્રશ્નાવલી

૧. અનિત્ય ભાવના, અન્યત્વ ભાવના, અવિપાક નિર્જરા, અકામ નિર્જરા, અશરણ ભાવના, અશુચિ ભાવના, આસ્રવ ભાવના, એકત્વ ભાવના, ધર્મ ભાવના, નિશ્ચય ધર્મ, બોધિદુર્લભભાવના, લોક, લોકભાવના, સંવર ભાવના, સકામ નિર્જરા, સવિપાક નિર્જરા વગેરેનાં લક્ષણ સમજાવો.
૨. સકલવ્રતમાં અને વિકલવ્રતમાં, અનુપ્રેક્ષામાં અને ભાવનામાં, ધર્મમાં અને ધર્મદ્રવ્યમાં, ધર્મમાં અને ધર્મ ભાવનામાં તથા એકત્વભાવના અને અન્યત્વભાવનામાં તફાવત બતાવો.
૩. અનુપ્રેક્ષા, અનિત્યતા, અન્યત્વ અને અશરણપણાનું સ્વરૂપ દેષાંત સહિત બતાવો.

પાંચમી ઢાળ]

[૧૬૧

૪. અકામ નિર્જરાનું નિષ્પ્રયોજન, અચલ સુખની પ્રાપ્તિ, કર્મના આવવાનો નિરોધ, પુણ્યના ત્યાગનો ઉપદેશ અને સાંસારિક સુખોની અસારતા વગેરેનાં કારણો બતાવો.
૫. અમુક ભાવનાનો વિચાર અને લાભ, આત્મજ્ઞાનની પ્રાપ્તિનો સમય અને લાભ, ઇન્દ્રધનુષ્ય, ઔષધિસેવનનું સાર્થકપણું, નિરર્થકપણું, બાર ભાવનાઓના ચિંતવનથી લાભ, મંત્રાદિનું સાર્થકપણું અને નિરર્થકપણું, વૈરાગ્યની વૃદ્ધિનો ઉપાય, ઇન્દ્રધનુષ્ય તથા વીજળીનું દેષ્ટાંત શું સમજાવે છે? લોકના કર્તા-હર્તા-ધર્તા માનવાથી નુકશાન, સમતા ન રાખવાથી નુકશાન, સાંસારિક સુખનું પરિણામ અને મોક્ષસુખ પ્રાપ્તિનો વખત વગેરેનું સ્પષ્ટ વર્ણન કરો.
૬. અમુક શબ્દ, ચરણ અને છંદનો અર્થ અથવા ભાવાર્થ કહો. લોકનો નકશો બનાવો. આ પાંચમી ઢાળનો સારાંશ બતાવો.

૨૦૨]

[છ ઢાળા

અંતર-પ્રદર્શન

(૧) ‘નય’ તો જ્ઞાતા એટલે કે જાણનાર છે, અને ‘નિક્ષેપ’ શેય અર્થાત્ જ્ઞાનમાં જાણવા યોગ્ય છે.

(૨) પ્રમાણ તો વસ્તુના બધા ભાગને જાણે છે પણ નય વસ્તુના એક ભાગને જાણે છે.

(૩) શુભ ઉપયોગ તો બંધનું અથવા સંસારનું કારણ છે પણ શુદ્ધ ઉપયોગ તો નિર્જરા-મોક્ષનું કારણ છે.

છઠ્ઠી ઢાળાની પ્રશ્નાવલી

(૧) અંતરંગ તપ, અનુભવ, આવશ્યક, ગુપ્તિ, ગુપ્તિઓ, તપ, દ્રવ્યહિંસા, અહિંસા, ધ્યાનસ્થ મુનિ, નિશ્ચય આત્મચારિત્ર, પરિગ્રહ, પ્રમાણ, પ્રમાદ, પ્રતિક્રમણ, બહિરંગ તપ, ભાવહિંસા, અહિંસા, મહાવ્રત, મહાવ્રતો, રત્નત્રય, શુદ્ધાત્મઅનુભવ, શુદ્ધ ઉપયોગ, શુદ્ધધ્યાન, સમિતિઓ અને સમિતિ વગેરેનાં લક્ષણ બતાવો.

(૨) અઘાતિયા, આવશ્યક, ઉપયોગ, કાયગુપ્તિ, છંતાલીશ દોષ, તપ, ધર્મ પરિગ્રહ, પ્રમાણ, મુનિક્રિયા, મહાવ્રત, રત્નત્રય, શીલ, શેષ ગુણ, સમિતિ, સાધુગુણ અને સિદ્ધગુણના ભેદ કહો.

(૩) નય અને નિક્ષેપમાં, પ્રમાણ અને નયમાં, જ્ઞાન અને આત્મામાં, શુભ ઉપયોગ અને શુદ્ધ ઉપયોગમાં તફાવત બતાવો.

છટ્ટી ઢાળ]

[૨૦૩

(૪) આઠમી પૃથ્વી, ગ્રંથ, ગ્રંથકાર, ગ્રંથ છંદ, ગ્રંથ પ્રકરણ, સર્વોત્તમ તપ, સર્વોત્તમ ધર્મ, સંયમનું ઉપકરણ, શુચિનું ઉપકરણ અને જ્ઞાનનું ઉપકરણ વગેરેનાં નામ બતાવો.

(૫) ધ્યાનસ્થ મુનિ, સમ્યગ્જ્ઞાન અને સિદ્ધનું સુખ વગેરેના દેષ્ટાંત બતાવો.

(૬) છ ઢાળના નામ, પીંછી વગેરેનું અપરિગ્રહપણું, રત્નત્રયના નામ, શ્રાવકને નગ્નતાનો અભાવ વગેરેનાં ફક્ત કારણ બતાવો.

(૭) અરિહંત અવસ્થાનો વખત, અંતિમ ઉપદેશ, આત્મસ્થિરતા વખતનું સુખ, કેશલોચનો વખત, કર્મના નાશથી ઉત્પન્ન થતા ગુણોનો વિભાગ, ગ્રંથ-રચનાનો કાળ, જીવની નિત્યતા તથા અમૂર્તિકપણું, પરિષદજયનું ફળ, રાગરૂપી અગ્નિની શાંતિનો ઉપાય, શુદ્ધ આત્મા, શુદ્ધ ઉપયોગનો વિચાર અને હાલત, સકલચારિત્ર, સિદ્ધોનું આયુષ્ય, નિવાસસ્થાન તથા વખત અને સ્વરૂપાયરણચારિત્ર વગેરેનું વર્ણન કરો.

(૮) સમ્યગ્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન, સમ્યક્ચારિત્ર, દેશચારિત્ર, સકલચારિત્ર, ચાર ગતિ, સ્વરૂપાયરણ ચારિત્ર, બાર વ્રત, બાર ભાવના, મિથ્યાત્વ અને મોક્ષ વગેરે વિષયો ઉપર લેખ લખો.

(૯) દિગંબર જૈન મુનિના ભોજન, સમતા, વિહાર નગ્નતાથી હાનિ-લાભ, દિગંબર જૈન મુનિને રાત્રિગમનનો વિધિ અગર નિષેધ, દિગંબર જૈન મુનિને ઘડિયાળ, ચટાઈ

૨૦૪]

[છ ઢાળા

(આસનિયું) કે ચશ્માં વગેરે રાખવાનો વિધિ અગર નિષેધ વગેરે બાબતોનો ખુલાસો કરો.

(૧૦) અમુક શબ્દ, ચરણ અને છંદનો અર્થ અથવા ભાવાર્થ કહો; છઠ્ઠી ઢાળાનો સારાંશ બતાવો.

ઈતિ કવિવર પંડિત દૌલતરામ વિરચિત છ ઢાળાનો
ગુજરાતી અનુવાદ

સમાપ્ત